

Handläggare
Ulrika Sandberg
Telefon: 08-508 12 581Till
Södermalms Stadsdelsnämnd
2014-02-06

Återrapport av utvecklingsmedel 2013 och ansökan om nya utvecklingsmedel 2014

Socialstyrelsens dnr 6.2.4- 53074/2012

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner återrapport om utvecklingsmedel för 2013 till Socialstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden godkänner ansökan om utvecklingsmedel för 2014 till Socialstyrelsen.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektörDenise Melin
avdelningschef

Sammanfattning

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att förmedla utvecklingsmedel inom området våld i nära relationer till kommuner. Södermalms stadsdelsnämnd har beviljats 350 tkr för 2012 och 1 mnkr för 2013. Under 2013 har medlen använts till att införa bedömningsinstrument för upptäckt av våldsutsatthet och implementering av metoder och insatser riktade till våldsutsatta barn och vuxna. Arbetet har lett till en kvalitetshöjning i bedömningarna om våldsutsatthet och fler våldsutsatta barn och vuxna får stödinsats. Förvaltningen ansöker nu om medel för 2014. Medlen ska användas till att införa bedömnings- och utredningsmetoder för våldsutsatthet till flera personalgrupper samt till att införa en Lots¹ för våldsutsatta vuxna.

¹ Lotsen ska ge information och guida våldsutsatta bland interna och externa kontakter

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom sociala avdelningen.

Bakgrund

Socialstyrelsen fick den 22 december 2011 i uppdrag av regeringen att fördela utvecklingsmedel med syfte att kvalitetsutveckla arbete med våldsutsatta kvinnor, barn som bevittnar våld och våldsutövare. För 2014 har Socialstyrelsen 70 miljoner att fördela till kommuner/SDF för prestationsinriktade insatser på området.

Kommuner som beviljats medel behöver återrapportera hur medlen använts samt hur åtgärderna är utförda. De kommuner/SDF som har ansökt om och fått utvecklingsmedel 2012 och/eller 2013 omfattas av prestationskrav. Södermalms SDF har uppnått prestationskraven och kan därmed söka ytterligare medel för 2014. För 2013 beviljades förvaltningen 1000000 kr som ska återrapporteras till Socialstyrelsen senast den 31 januari 2014. För 2014 ansöker förvaltningen om 2810000 kr. Återrapportering och ansökan görs på särskilda formulär (se *bilagor*).

Ärendet

Tidigare utvecklingsarbete

Sedan 2012 har Södermalms SDF arbetat med att utveckla stödet till våldsutsatta vuxna, barn som bevittnat våld och till våldsutövare. Arbetet har bedrivits i projektform.

Under projektår 1 (2012) har fokus varit att ta fram bra förutsättningar för en fungerande verksamhet. För att få en aktuell bild i vilken grad förvaltningen förmår upptäcka, stödja och skydda våldsutsatta kvinnor och deras barn samt förmår arbeta med våldsutövande män, genomfördes en kartläggning². Resultatet av kartläggningen visade på flera utvecklingsområden.

Med utgångspunkt i kartläggningens föreslagna utvecklingsområden har en handlingsplan³ tagits fram. Syftet med handlingsplanen är att förvaltningen ska fullgöra sina skyldigheter enligt socialtjänstlagens brottsofferparagraf (5 kap

² Rapport - kartläggning av barn- och kvinnofridsarbetet inom Södermalms SDF, 2011

³ Handlingsplan för Södermalms SDF arbete med våld i nära relationer, 2013-2014. Dnr: 1501-2012-1.2.1

11 § SoL). Vidare att säkerställa att förvaltningens insatser är av god kvalitet samt att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Handlingsplanens har i sin tur legat till grund för de projektplaner som tagits fram inom ramen för projektarbete med våld i nära relationer.

Återrapportering av utvecklingsmedel 2013

Under projektår 2 (2013) har utvecklingsarbete skett inom områdena upptäck, bedömning och uppföljning och inom skydd, stöd och behandling. Totalt har 6 delprojekt genomförts. Här nedan följer en kort sammanfattning av utvecklingsarbetet inom alla delprojekt:

1. FREDA 1 (kortfrågor)

Implementering av det standardiserade bedömningsinstrumentet FREDA 1 (kortfrågor) för upptäckt av våldsutsatthet bland vuxna har genomförts inom Mottagningsenheten, Mottagning för försörjningsstöd och Äldreomsorgens beställarenhet. Alla användare är utbildade i instrumentet och skriftliga rutinbeskrivningar för hur instrumentet ska användas inom de olika enheterna är framtagna. Berörda handläggare har i stor utsträckning arbetet i enlighet med rutinen och totalt har ca 100 st. FREDA 1 gjorts. 27 % av de tillfrågade svarade ja på frågan om våldsutsatthet. Av dessa svarade 21 % att de utsatts för våld det senaste året och 32 % att det skett tidigare i livet. Flera har tackat nej på frågan om de önskar stöd i att förändra sin situation då de uppger att våldet har skett tidigare i livet och/eller att de inte är rädda för den person som utsatt dem för våld.

2. FREDA 2,3(beskrivning och farlighetsbedömning)

Implementering av det standardiserade bedömningsinstrumentet FREDA 2,3 (beskrivning och farlighetsbedömning) har genomförts inom Mottagningsenheten. Implementering av instrumentet har inneburit en kvalitetshöjning av bedömningarna av våldsutsatthet och farlighet. Bedömningarna har legat till grund för beslut om vilken insats som ska erbjudas individen. Totalt har ca 10 st. FREDA beskrivning och 20 st. FREDA farlighetsbedömningar genomförts.

3. Signs of Safety – risk- och skyddsfaktorer för barn

Utveckling och förbättringar kring användandet av metoden Signs of Safety har genomförts. Signs of Safety är en metod som identifierar risk- och skyddsfaktorer i familjen med fokus på barnets säkerhet. Utvecklingsarbetet har skett inom Mottagningsenheten och Barnenheten. Fokus har varit att ta fram skriftliga rutiner för Signs of Safety vid ärenden där det finns misstanke om våld i familjen. Material har köpts in för att underlätta användandet av metoden och idag använder sig alla handläggarna på Mottagningsenheten av metoden. Fokus har även varit att den s.k. Signs of Safety mappningen⁴ ska följa med familjen från Mottagningsenheten till Barngruppen för att familjen ska få kontinuitet i kontakten med socialtjänsten.

4. TBB - Tillfällig boende med boendestöd för våldsutsatta kvinnor och deras barn

Förvaltningens tillfälliga boende med boendestöd för våldsutsatta kvinnor och deras barn har utvecklats och förbättrats. Boendet har möblerats upp och anpassats för de boende och deras barn. Skriftliga rutiner är framtagna inkluderande mallar för kontrakt, regler, nyckelkvittens och bedömningsunderlag för boendestöd samt en boendepärm med viktig information till de boende. Totalt har 11 kvinnor och 6 barn varit placerade i boendet. 10 av kvinnorna har erhållit boendestöd.

5. Trappan - samtal för barn som bevittnar våld i nära relation

Utveckling och förbättringar har genomförts när det gäller insatsen Trappan, för barn som bevittnar våld. Skriftliga rutiner är framtagna, inkluderande ett informationsblad om Trappan för handläggare samt en folder om Trappan som riktar sig till målgruppen. Totalt har 8 barn i åldrarna 4-12 år gått i Trappansamtal. Detta är en ökning från

⁴ Mappning – innebär att man på ett blädderblock eller white board strukturerar upp risk- och skyddsfaktorer tillsammans med familjen samt gör en säkerhetsplan för vad som behöver göras för att barnet ska tryggas.

föregående år då endast 3 barn gick i Trappansamtal.

6. BiFF – Barn i Föräldrars Fokus

Implementering av metoden BiFF inom Södermalms Öppenvård har genomförts. BiFF riktar sig till föräldrar som befinner sig i en vårdnadskonflikt. Syftet är att föräldrarnas fokus på barnets behov ska öka samtidigt som destruktiva processer och risken för våld i samband med vårdnadskonflikten ska minska. En samordnare är utsedd inom Familjerätten. Två gruppleddare inom Södermalms Öppenvård är utbildade i metoden. De har hållit i två gruppverksamheter under projektiden, en grupp för pappor och en grupp för mammor å 3 tillfällen vardera. Totalt har 5 pappor respektive 4 mammor deltagit. Deltagarnas utvärdering av gruppverksamheten visar på positiva resultat. Skriftliga rutiner för hur rekrytering till BiFF-grupper ska gå till har tagits fram som stöd till rekryterande handläggare samt en informationsfolder om BiFF som riktar sig till föräldrar.

Ansökan 2014

Under kommande projektår 3 (2014) ansöker förvaltningen om utvecklingsmedel inom följande områden:

1. DIARI - Utredning och beställningar gällande våldsutsatthet

Det kanadensiska bedömningsinstrumentet DIARI testas och implementeras inom Mottagningsenhetens VINR (våld i nära relationer) -grupp. DIARI – instrumentet ska ses som en utredning av våldsutsattas behov och som ett komplement till bedömningsinstrumentet FREDA (beskrivning och farlighetsbedömning). Processer och rutiner för att följa upp insatser som överlämnats till annan utförare (exempelvis kvinnojour) ska förbättras genom bra beställningar och individuella avtal. Interna samarbetsrutiner ska upprättas mellan VINR-gruppen och andra prioriterade områden.

2. FREDA 1 (kortfrågor) Upptäckt av våldsutsatthet
Bedömningsinstrumentet FREDA 1 för upptäckt av våldsutsatthet ska införas till fler personalgrupperna inom förvaltningen såsom Familjerätten och Vuxenenheten/Beställare.
3. Signs of Safety – risk- och skyddsfaktorer för barn
Signs of Safety - modellen för identifiering av risk- och skyddsfaktorer i familjen ska införas i hela barn- och ungdomsprocessen från mottagning/ utredning/ beställning/ till utförande av insats.
4. Lots – stöd för våldsutsatta vuxna
En "Lots" för våldsutsatta vuxna ska införas. Lotsens funktion är att ge information inom området VINR och guida våldsutsatta individer bland olika kontakter och interna och externa insatser.
5. FRIDSAM – stadsdelsövergripande utförarverksamhet för våldsutsatta vuxna och barn samt för våldsutövare
Samarbete med stadsdelsförvaltningarna Skarpnäck, Enskede-Årsta-Vantör och Farsta kring utförarverksamheten FRIDSAM ska inledas. FRIDSAM är en stöd- och behandlingsverksamhet som riktar sig till våldsutsatta vuxna i nära relation, barn som lever med våld i nära relation och våldsutövare.

Förväntat resultat 2014

Södermalms SDF har bra:

- rutiner för upptäckt av våldsutsatthet
- bedömningsinstrument/utredningsinstrument för våldsutsatta vuxna
- rutiner för beställningar/uppdrag och individuella avtal
- internt samarbete mellan VINR-gruppen och prioriterade områden
- rutiner för identifiering av risk- och skydd i familjen enligt Signs of Safety

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens återrapporering av utvecklingsmedel för 2013 samt godkänner

ansökan om ytterligare medel för år 2014. Tjänsteutlåtandet samt socialstyrelsens blanketter för åiterrapportering och ansökan utgör underlag för nämnden (se *bilagor*).

Bilagor

1. Åiterrapporteringsblankett om utvecklingsmedel 2013
2. Ansökningsblankett om utvecklingsmedel 2014